Samhällskunskap (1-30 hp)

Social Science (1-30 Credits)
30 hp

Programkurs

92SH13

Gäller från: 2026 VT

Fastställd av	**Huvudområde**	
Styrelsen för utbildningsvetenskap	Inget huvudområde	
Fastställandedatum	**Utbildningsnivå**	**Fördjupningsnivå**
2018-06-12	Grundnivå	GXX
Reviderad av	**Utbildningsområde**	
Utbildningsvetenskaps nämnd för kursplaner	Samhällsvetenskapliga området, Undervisningsområdet	
Revideringsdatum	**Ämnesgrupp**	
2021-03-08; 2020-09-10; 2021-05-10; 2021-11-01; 2025-09-08	Samhällskunskap	
Gavs första gången	**Gavs sista gången**	
VT 2018		
Institution	**Ersätts av**	
Institutionen för ekonomisk och industriell utveckling		

Kursen ges för

- Ämneslärarprogrammet med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9
- Ämneslärarprogrammet med inriktning mot arbete i gymnasieskolan

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet på grundnivå, Samhällskunskap 2 Matematik 2a alternativt Matematik 2b alternativt Matematik 2c

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna

- formulera, bearbeta och analysera samhällsfrågor
- diskutera det svenska rättssystemet, lagstiftning och rättstillämpning samt diskutera etiska dilemman i ovanstående sammanhang utifrån samhällsvetenskapliga teorier
- diskutera olika former av politisk styrning av samhällskunskapsämnets innehåll, i synnerhet styrdokument och nationella/internationella utvärderingar för årskurs 7-9 och gymnasieskolan
- diskutera konsekvenserna av samhällskunskapsämnets innehåll i relation till genus, klass, etnicitet, normalitet
- jämföra olika teorier om och perspektiv på lärande och kunskap i samhällskunskapsundervisning inom årskurs 7-9 och gymnasieskolan
- diskutera lärarens roll, elevers lärande och arbetssätt/arbetsformer i samhällskunskapsundervisningen i årskurs 7-9 och gymnasieskolan
- demonstrera kunskaper om grundläggande begrepp och tankemönster inom ämnesområdet politisk teori, såväl vad gäller äldre som nyare litteratur
- redogöra för hur sådana begrepp, tankar och idéer uppkommer och kommuniceras i olika samhälleliga, politiska och kunskapsteoretiska kontexter
- på ett ändamålsenligt sätt, i tal och skrift, reflektera över och kritiskt förhålla sig till politiska begrepp, idéer och tankemönster samt tydligt och strukturerat kunna redogöra för sina tankegångar och förhålla sig till andra studenters motsvarande prestation
- argumentera för och mot samt jämföra och kontrastera olika politiska begrepp, idéer och tankemönster samt inta ett kritiskt förhållningssätt till argument och tolkning utifrån såväl kunskapsteoretiska som etiska och demokratiska perspektiv
- redogöra för grundläggande begrepp, resonemang och perspektiv inom klassisk sociologisk teori
- förklara hur olika grundläggande sociala strukturer och förhållanden hänger samman och påverkar varandra
- redogöra för sociala institutioner på olika nivåer i det svenska samhället

- redogöra för individers och sociala gruppers identiteter, livsstilar och livsvillkor och hur detta påverkas av olika samhällsstrukturella förhållanden och social stratifiering
- diskutera aktuella samhällsfrågor utifrån olika sociologiska perspektiv
- redogöra för grundläggande nationalekonomiska begrepp och samband
- redogöra för hur ekonomiska förhållanden påverkar hållbar utveckling, individer och samhället på olika plan - när det gäller t ex sociala, politiska, kulturella faktorer och hur ekonomisk utveckling i sin tur påverkas av dessa faktorer
- redogöra för hur handel uppstår samt analysera vilka välfärdseffekter den skapar
- kritiskt diskutera de möjligheter och begränsningar det finns när det gäller att styra den ekonomiska utvecklingen genom politiska åtgärder.

Kursinnehåll

Ämnesdidaktik
Delkursen behandlar aktuella samhällsfrågor och svenskt rättssystem. Analys och problematisering av samhällsfrågor, lagstiftning och dilemman är fundament i kursen. De didaktiska inslagen behandlar teorier om lärande i relation till elevers lärande i samhällskunskapsundervisning, samhällskunskapslärarens roll och samhällskunskapsämnets innehåll i relation till genus, klass, etnicitet och normalitet. Vidare behandlas styrdokument och nationella/internationella utvärderingar i samhällskunskap samt teorier och perspektiv på kunskap och lärande i samhällskunskapsundervisning.

Politisk teori
Delkursen behandlar såväl äldre som nyare politisk teori. Särskild vikt läggs vid läsningen av några klassiska texter i original. Vidare studeras grundläggande begrepp och idéer inom modern politisk teori.

Sociologi
Inom delkursen behandlas grundläggande sociologisk teori och begreppsbildning. Delkursen framställer sociologins uppkomst och framväxt genom att spegla ämnets tidiga tänkare, teorier och begrepp. Grundsociologiska teorier och begrepp tillämpas för att belysa olika sociala gruppers livsvillkor, exempelvis kopplade till socioekonomisk bakgrund, kön, ålder, etnicitet

Nationalekonomi
Såväl i vår vardag som i yrkeslivet ställs vi ständigt inför ekonomiska problem och beslut som handlar om att hushålla med knappa resurser. Den studerande på kursen skall utveckla förståelse för vad sådana problem innebär, hur de kan analyseras och hur välfärd och effektivitet kan ökas. Problemen kan gälla priser, konsumtion och produktion av enskilda varor och tjänster liksom beröra arbetsmarknaden eller internationell handel. De handlar även om den totala produktionens, välfärdens, arbetslöshetens och inflationens utveckling. Den studerande ska också utveckla kunskap om möjligheter att styra ekonomin med politiska beslut och viss kunskap om den svenska ekonomins kännetecken och historiska utveckling.

Undervisnings- och arbetsformer

Undervisningen bedrivs i form av föreläsningar, seminarier, grupparbeten och självständiga studier.

OBLIGATORISKT MOMENT: aktivt deltagande i seminarium Sociologi, aktivt deltagande i seminarium Politisk teori

Examination

Kursen examineras genom muntlig och skriftlig redovisning samt skriftliga tentamina.

För VG på hel kurs krävs VG på 3 av 4 moment.

Gäller för alla kurser oavsett betygsskala.

- Studerande som underkänts två gånger på kursen eller del av kursen har rätt att begära en annan examinator vid förnyat examinationstillfälle.

Om kursen har tregradig betygsskala (U – VG) gäller följande:

- Studerande som godkänts i prov får ej delta i förnyat prov för högre betyg.

För kurser där obligatoriska moment ingår gäller följande:

- Om det finns särskilda skäl, och om det med hänsyn till det obligatoriska momentets karaktär är möjligt, får examinator besluta att ersätta det obligatoriska momentet med en annan likvärdig uppgift.

Om LiU: s koordinator för studenter med funktionsnedsättning har beviljat en student rätt till anpassad examination vid salstentamen har studenten rätt till det.

Om koordinatorn har gett studenten en rekommendation om anpassad examination eller alternativ examinationsform, får examinator besluta om detta om examinator bedömer det möjligt utifrån kursens mål.

Examinator får också besluta om anpassad examination eller alternativ examinationsform om examinator bedömer att det finns synnerliga skäl och examinator bedömer det möjligt utifrån kursens mål.

Betygsskala

Tregradig skala, U, G, VG

Övrig information

Kursen reviderad 2020-04-02; Dnr LiU-2020-01361
Planering och genomförande av kurs skall utgå från kursplanens formuleringar. Den kursvärdering som skall ingå i varje kurs skall därför behandla frågan om hur kursen överensstämmer med kursplanen.

Kursen bedrivs på ett sådant sätt att likvärdiga villkor råder med avseende på kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Om det föreligger synnerliga skäl får rektor i särskilt beslut ange förutsättningarna för, och delegera rätten att besluta om, tillfälliga avsteg från denna kursplan.

Om undervisnings- och examinationsspråk

Undervisningsspråk visas på respektive kurstillfälle på fliken "Översikt". Examinationsspråk relaterar till undervisningsspråk enligt nedan:

- Om undervisningsspråk är svenska ges kursen i sin helhet eller till stora delar på svenska. Observera att även om undervisningsspråk är svenska kan delar av kursen ges på engelska. Examinationsspråk är svenska.
- Om undervisningsspråk är svenska/engelska kan kursen i sin helhet ges på engelska vid behov. Examinationsspråk är svenska om kursen ges på svenska eller engelska om kursen ges på engelska.
- Om undervisningsspråk är engelska ges kursen i sin helhet på engelska. Examinationsspråk är engelska.